

اصول تغذیه و رژیم‌درمانی در سوختگی

دکتر سید حسن طاووسی
هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

نگار مظفری راد
کارشناس ارشد تغذیه و رژیم‌درمانی، مدرس دانشگاه

مصطفی نوروززاده

انجمن قنوس

شهر ماوراء

سرشناسه	: طاووسی، سیدحسن
عنوان و نام پدیدآور	: اصول تغذیه و رژیم درمانی در سوختگی / نویسندگان سیدحسن طاووسی، نگار مظفری راد، مصطفی نوروززاده.
مشخصات نشر	: تهران: چاپار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۷ ص.: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۶-۱۸۷-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
یادداشت	: ص.ع. به انگلیسی:
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اطلاعات.
موضوع	: سوختگی و تاول -- بیماران - تغذیه
موضوع	: Burns and scalds -- Patients -- Nutrition
موضوع	: رژیم غذایی درمانی
موضوع	: Diet in disease
موضوع	: سوختگی و تاول - درمان
موضوع	: Burns and scalds - Treatment
شناسه افزوده	: مظفری راد، نگار. ۱۳۷۰ -
شناسه افزوده	: نوروززاده، مصطفی. ۱۳۷۷ -
رده بندی کنگره	: RD۹۶/۴
رده بندی دیویی	: ۶۱۷/۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۷۶۰۳۲

انجمن قفس
کتابخانه تخصصی طب و طبابت

تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۰۹۱۲۱۹۶۰۲۱۴

اصول تغذیه و رژیم درمانی در سوختگی

سیدحسن طاووسی، نگار مظفری راد، مصطفی نوروززاده

چاپ اول: ۱۴۰۰ شمارهگان: ۱۰۰۰

صفحه آرای: کلینیک اطلاعات ایران

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۶-۱۸۷-۳ ISBN 978-600-276-187-3

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

پیش‌گفتار

تغذیه مناسب، سنگ‌بنای اصلی مراقبت از بیماران سوخته است. تغذیه مناسب می‌تواند از مرگ‌ومیر این بیماران جلوگیری نموده، ترمیم زخم‌ها را تسریع کند و مانع از پیش‌روی عفونت شود. تأمین کالری و پروتئین کافی می‌تواند به کنترل التهاب و عفونت آن‌ها کمک کند. از طرفی این بیماران، با مشکلات گوارشی بسیاری از جمله تهوع، کاهش اشتها و ... روبه‌رو هستند. تأمین نیازهای غذایی بیماران سوخته، یکی از چالش‌های اساسی در درمان آن‌ها است. تا کنون کتاب علمی که مستقیماً به این موضوع پرداخته باشد، در کشور به چاپ نرسیده است. در این کتاب ابتدا به تغییراتی پرداخته شده که سوختگی روی ارگان‌ها و متابولیسم بیماران سوخته می‌گذارد؛ سپس روش‌های صحیح محاسبه میزان کالری لازم برای این بیماران ارائه می‌گردد. امید است که مطالب این کتاب بتواند به روند بهبودی بیماران سوخته کمک کند.

www.ketab.ir

فهرست

مقدمه: ۱۳

فصل اول: فیزیولوژی پوست و پاتوفیزیولوژی سوختگی

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۱۷

علل سوختگی: ۱۷

فیزیولوژی پوست: ۲۱

ترمیم پوست: ۲۲

اختلالات بعد از سوختگی: ۲۳

تغییرات آب و الکترولیت در سوختگی: ۲۴

تغییرات هورمونی و سلولی: ۲۵

تغییرات دستگاه گوارش در اثر آسیب سوختگی: ۲۷

تغییرات کبدی ناشی از آسیب سوختگی: ۲۸

تغییرات کلیه در اثر آسیب سوختگی: ۲۹

تغییرات واسطه‌های شیمیایی در سوختگی: ۳۰

منابع: ۳۲

فصل دوم: تعیین عمق و درصد سوختگی

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۳۳

تعیین عمق زخم سوخته: ۳۴

منابع: ۳۹

فصل سوم: مایع‌درمانی در سوختگی

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۴۰

فرمول‌های مایع‌درمانی در سوختگی: ۴۰

انتخاب مایع برای احیای بیمار سوختگی: ۴۴

پایش روند احیای بیمار: ۴۵

منابع: ۴۶

فصل چهارم: تغییرات مینرال‌ها و استخوان در اثر آسیب سوختگی

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۴۷

کلییم: ۴۹

ویتامین D: ۵۰

فسفات: ۵۱

منیزیم: ۵۳

مکمل یاری: ۵۴

منابع: ۶۱

فصل پنجم: مدیریت پاسخ هایپرمتابولیک در بیمار سوخته

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۶۳

پاسخ هایپرمتابولیک در بیماران سوخته: ۶۴

پیامدهای پاسخ هایپرمتابولیک ۶۵

واسطه‌های پاسخ هایپرمتابولیک: ۶۹

مدیریت پاسخ هایپرمتابولیک در سوختگی: ۷۵

الف. درمان‌های غیردارویی ۷۵

ب. درمان دارویی: ۷۸

ج. گزینه‌های درمانی دیگر: ۸۴

منابع: ۸۸

فصل ششم: حمایت تغذیه‌ای

پیش‌گفتار و اهداف آموزشی: ۹۰

اهمیت حمایت غذایی بیماران سوخته: ۹۰

نیاز به انرژی: ۹۴

۱۰۰.....	نیاز به انرژی در اطفال:
۱۰۲.....	کالری متری غیرمستقیم
۱۰۳.....	پروتئین و اسید آمینه های خاص:
۱۰۵.....	گلوتامین
۱۰۶.....	آرژنین
۱۰۷.....	اسیدهای آمینه شاخه دار
۱۰۷.....	اورنیتین
۱۰۷.....	کربوهیدرات
۱۰۹.....	چربی
۱۱۰.....	میکرونوترینت ها
۱۲۲.....	پروبیوتیک و سین بیوتیک در سوختگی:
۱۲۳.....	منابع

فصل هفتم: روش حمایت تغذیه ای

۱۲۵.....	پیش گفتار و اهداف آموزشی
۱۲۵.....	روش حمایت تغذیه ای در بیمار سوخته:
۱۲۹.....	حمایت تغذیه در اطفال:
۱۲۹.....	حمایت تغذیه در سالمندان:
۱۳۰.....	حمایت تغذیه در بیماران جاق سوخته:
۱۳۱.....	تغذیه پارنترال:
۱۳۵.....	تغذیه انترال زود هنگام:
۱۳۵.....	تغذیه انترال از طریق روده یا معده:
۱۳۶.....	توسعه برنامه حمایت تغذیه ای:
۱۳۷.....	تغذیه کم کالری در مراقبت درمانی بیماران سوخته:
۱۳۸.....	منابع:

مقدمه

خرد هر کجا گنجی آرد پدید ز نام خدا سازد آن را کلید

«نظامی گنجوی»

با نام و یاد خدا و با سپاسگزاری از همه عزیزانی که ما را در تهیه این نوشتار یاری رساندند، سخن را آغاز می‌کنیم.

سوختگی از جمله حوادثی است که می‌تواند در تمام گروه‌های سنی و طبقات اجتماعی-اقتصادی روی دهد. مراقبت از سوختگی در دو دهه گذشته بسیار پیشرفت کرده و به دنبال آن مرگ‌ومیر و عوارض ناشی از سوختگی کاهش یافته است. پیشرفت دانش بالینی و استراتژی درمان، باعث کاهش مرگ‌ومیر ناشی از سوختگی در دو دهه اخیر شده است. از مهم‌ترین عوامل مرگ‌ومیر ناشی از سوختگی افزایش وسیع سوختگی، آسیب‌های استنشاقی، وجود بیماری‌های مزمن، اختلال چندانرگانی، سپسیس و سن گزارش شده است. این پیشرفت‌ها ریشه در محدود کردن پاسخ هایپرمتابولیک، تصحیح آب و الکترولیت بیمار، مراقبت ویژه از بیماران با آسیب استنشاقی و بهبود کنترل عفونت دارد. علی‌رغم این پیشرفت‌ها، سوختگی شدید می‌تواند باعث اختلال چندانرگانی (MODS) همراه با میزان مرگ‌ومیر بالا باشد. از آنجایی که تغییرات متابولیک در بیماران سوخته، به‌وضوح منجر به نتایج نامطلوب می‌شود و همچنین مدت بستری شدن بیماران سوخته در بیمارستان بسیار طولانی است، بسیاری از بیماران به تدابیر جراحی، کنترل وسیع درد، بازتوانی و درمان‌های طولانی مدت داخل وریدی به‌ویژه آنتی‌بیوتیک‌ها و مخدرها نیاز دارند. در این میان، سوختگی‌های استنشاقی و الکتریکی نیز نیاز به درمان‌های طولی‌المدت دارند.